

26.11.2019

Чому ми такі спокійні?!

24 листопада 2019 року на сайті науково-популярного порталу «Граніт Науки» під такою назвою було опубліковано статтю головного наукового співробітника Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України доктора економічних наук Олександра Поповича, присвячену ставленню влади і суспільства в Україні до прогресуючого вимирання вітчизняної науки ([Національна академія наук України](#)).

Щодо назви статті автор зауважує: «Це питання вирвалось у мене під час короткого виступу на розширеному засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Мене дійсно здивувало спокійне обговорення напрямків організаційного реформування наукових установ, пропозицій щодо змін в системі управління і т. п. Певною мірою цьому сприяла і почата перед тим дискусія відносно того, як краще обчислювати середню заробітну плату молодшого наукового співробітника – чи як у нині діючому законі «не нижче подвійної середньої заробітної плати у промисловості в цілому по Україні», а чи може як одинадцять прожиткових мінімумів. Адже насправді ставка молодшого наукового співробітника навіть менша за середню по промисловості, а в більшості наукових установ він і її не отримує – через недостатнє фінансування інститут працює неповний робочий тиждень і оплачує тільки робочі дні. Тож йому абсолютно однаково, як розраховується та заробітна плата, якої він ніколи не бачив і перспектив збільшення якої не видно. Думаю, що попри всі наші публікації і доповідні записки до органів влади, серйозність і навіть трагізм ситуації з наукою в Україні все ж не усвідомлюється ні владою, ні широкою громадськістю: «Так, мовляв, скаржаться науковці кажуть, що їм важко. А кому сьогодні легко?! От виплутаємося з кризових явищ, станемо багатшими, можна буде і науку підтримати й відновити понесені нею втрати». Ні, панове, зрозумійте, процеси, що відбуваються в цій сфері, практично незворотні. На відновлення наукового потенціалу потрібно буде стільки часу і коштів, що це вже може стати просто нереальним. Так само нереальним стане виведення нашої країни на достойне місце в нинішньому світі».

Далі Олександр Попович піднімає тему динамічних характеристик кадрового потенціалу науки, зауважуючи: «Якщо не вжити невідкладних заходів до врятування кадрового потенціалу науки, розпад її буде продовжуватись, і всі подібні реорганізації його тільки прискорять».

Науковець також говорить про падіння престижу наукової професії, вимогу суспільства атестувати наукові інститути, можливість продуктивної праці вітчизняної науки.

Наостанок Олександр Попович пише: «Вимирання української науки не просто продовжується, а набирає все більш стрімких темпів. Назріла потреба кардинальних змін у ставленні до неї з боку держави. Проте нещодавно прийнятий бюджет свідчить, що поки що цього не планується – всі ми аж надто спокійно до цього ставимось».

[Ознайомитися із повним текстом статті](#)